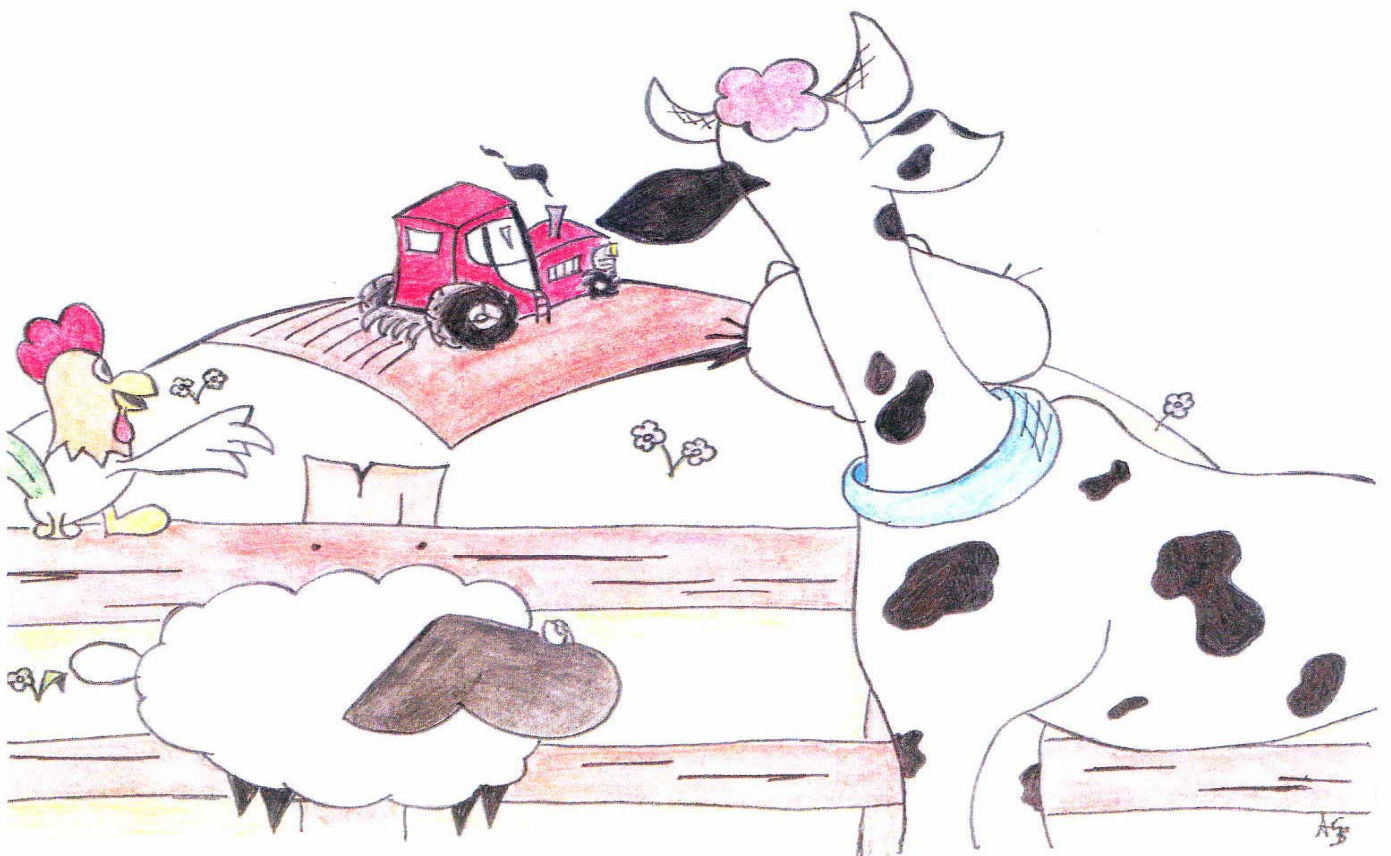

TILTAKSDEL

TILTAK, TILTAKSOMRÅDER OG PROSJEKTER

TILTAKSDELEN I LANDBRUKSPLANEN 2009-2013

I forbindelse med rulleringen av Brønnøys landbruksplan har det vært avgjørende viktig å konkretisere en del prioriteringer mht denne oppgaven. Den forrige landbruksplanen måtte naturligvis ligge i bunn for dette arbeidet, men man måtte samtidig skjele til noen ytre faktorer som vil kunne ha mye å si for utviklingen lokalt i landbruket. Blant disse er ulike nasjonale føringer for den framtidige landbruksnæringen, Fylkesmannen i Nordlands *Næringsstrategier for landbruket i Nordland*, Brønnøy kommunes Næringsplan, Jordbruksforhandlingene samt mange andre. Felles for alle disse er at de vil ha betydning for prioriteringen av de eksterne finansieringsmidlene til næringen, satsingsområder for administrasjonens arbeid samt for sysselsettingen og lønnsomheten i næringa lokalt.

I de fleste sammenhenger vil dette innebære en økt lokal satsing opp mot de overordnede næringsstrategiene, mens man på andre områder må jobbe for å minimalisere eventuelle negative effekter som skyldes ytre faktorer, bl.a. gjennom avbøtende tiltak, både lokalt og regionalt.

Den forrige landbruksplanen inneholdt mange og ulike enkelttiltak av større eller mindre omfang. Noen av disse er enten blitt gjennomførte eller igangsatte, men det gjenstår likevel et stort arbeid med de tiltakene som gjenstår i planen. I tillegg er det kommet nye tiltak på lista gjennom denne rulleringen.

Arbeidsgruppen som har jobbet med å rullere landbruksplanen har diskutert hvorvidt presenteringen av tiltakene som en lang liste er den mest formålstjenlige. Likeledes har gruppen vurdert om tiltakene fortsatt bør forsøkes realisert enkeltvis eller gjennom en mer prosjektbasert tilnæringsmåte, med stor vekt på fellesløsninger. I denne vurderingen har gruppen landet på å presentere tiltakene i *Tiltaksområder*, og at tiltakene bør forsøkes realisert i form av større eller mindre prosjekter.

På bakgrunn av dette vil det i planen være en tredelt fremstilling av de uløste tiltakene:

- I: Samordning av enkelttiltak i *Tiltaksområder*, med forslag til prioritering.
- II: Opplisting av enkelttiltak.
- III: Forslag til ulike prosjektløsninger.

Arbeidsgruppen har på grunnlag av dette et sterkt ønske om at det som en oppfølging av denne nye Landbruksplanen, etableres et prosjekt med en egen prosjektleder som har i oppgave å koordinere og initiere realiseringen av ulike prosjektløsninger i planen. Arbeidet med å få dette til bør igangsettes umiddelbart, bl.a. med tanke på å skaffe finansiering til et slikt prosjekt.

Arbeidsgruppen vil dessuten signalisere et ønske om at det før neste rullering av landbruksplanen blir tatt et initiativ overfor nabokommunene med tanke på å få utarbeidet en **regional landbruksplan**.

Innholdsfortegnelse

TILTAKSDELEN I LANDBRUKSPLANEN 2009-2013.....	2
INNHOLDSFORTEGNELSE.....	3
TILTAKSOMRÅDER, MED PRIORITERING.....	4
ENKELTTILTAK I PLANEN, MED KOMMENTARER.....	5
FORSLAG TIL PROSJEKTLØSNINGER.....	10

VISJON

Gjennom realisering av tiltakene i Landbruksplanen er det en langsiktig målsetning å øke produksjonsomfanget i næringa i forhold til de naturgitte forutsetninger for vårt område, opprettholde sysselsettinga og oppfylle ambisiøse målsetninger formulert i kommunens Klima- og energiplan.

En av forutseningene for å oppnå dette er at Brønnøy kommune er en pådriver, tilrettelegger og samarbeidspartner for landbruket i kommunen.

Tiltaksområder, med prioriteringer

Prioritet 1

Svært viktige tiltak, arbeidet starter i år 2009.

- 1. Landbruksfondet**
- 2. Arealforvaltning**
- 3. Veterinærtjenestene**
- 4. Prosjekt "Oppfølging av landbruksplan"**
- 5. Skog**
- 6. Landbruksforum**

Prioritet 2

Viktige tiltak, bør gjennomføres i planperioden
Tiltak som kan gjennomføres dersom tid og ressurser tillater det.
Vurderes ved årlig rullering av planen.

- 7. Viltforvaltning**
- 8. Rekruttering**
- 9. Kompetanseutvikling**
- 10. Utmarksbasert næringsutvikling**
- 11. Maskinsamarbeid – bygdeservice**
- 12. Nisjeproduksjoner**
- 13. Samarbeid Landbruk – skole**
- 14. Øvrige tiltak**

Enkelttiltak i planen, med kommentarer

TILTAKSOMRÅDE 1: Landbruksfondet

- **Styrke Landbruksfondet**

Det forutsettes at fondet økes til kr. 200 000 årlig, som vedtatt i forrige landbruksplan, samt at det avsettes ytterligere kr. 100 000 til kjøp av melkekvoter.

TILTAKSOMRÅDE 2: Arealforvaltning

- **Grøfting**

Engkvaliteten må forbedres for å kunne øke grovforproduksjonen. (Inngår i prosjekt *Arealforvaltning*).

- **Nydyrking**

Grovforproduksjon i kommunen må tilpasses behovet. Samtidig som dyrka jord beslaglegges til andre formål (veier, husbygging o.a.) må dette kompenseres for gjennom nydyrking. (Inngår i prosjekt *Arealforvaltning*).

- **Arealtilgang**

En større del av det dyrkede arealet i kommunen må tas i bruk. Tilgang til tilstrekkelig areal for bruk i drift må sikres (Inngår i prosjekt *Arealforvaltning*).

- **Offensiv arealforvaltning**

Kommunen må sette et større fokus på arealforvaltningen opp mot bruk i drift. Det må utarbeides en oversikt over dyrka arealer og beite som ikke er i bruk, for på den måten å gjøre disse arealene lettere tilgjengelig for interesserte gårdbrukere. Det må også settes et større fokus på brukets totale dyrka-areal i forbindelse med salg/deling o.a., for eksempel gjennom avbøtende tiltak som fond for nydyrking m.m. Dette vil også være aktuelt i forbindelse med ulike former for nedbygging av dyrka jord. (Inngår i prosjekt *Arealforvaltning*).

- **Beiteplan**

Mange gårdbrukere har et udekket behov for mer beiteareal. Tiltak på dette området kommer noen ganger i konflikt med en langsiktig forvaltning av skogressursene. Det er også gode muligheter for å oppnå formålstjenlige beiteløsninger gjennom fellesbeiter og beitelag. I den forbindelse bør det utarbeides en beiteplan over aktuelle beitearealer i kommunen (Inngår i prosjekt *Beiteressurser*).

- **Økologiske arealer**

Det er et ønske om at kommunens økologiske arealer øjkes i tråd med fylkeskommunale og nasjonale mål. Et viktig tiltak for å nå dette målet er en styrket kunnskapsformidling på området (Inngår i flere prosjekter).

TILTAKSOMRÅDE 3: Veterinærtjenester

- **Sikre kommunal veterinærtjeneste**

Det er viktig å kunne videreføre et kvalitativt godt tilbud om kommunal veterinærtjeneste for alle gårdbrukerne.

TILTAKSOMRÅDE 4: Prosjekt ”Oppfølging av landbruksplanen”**- Oppfølging av Landbruksplanen**

For å sikre en tilfredsstillende grad av gjennomføring mht tiltakene i Landbruksplanen, er det avgjørende viktig å etablere en god oppfølgingsstrategi. Ønsket er et eget prosjekt på dette området (Inngår i prosjekt *Oppfølging av Landbruksplanen*).

TILTAKSOMRÅDE 5: Skog**- Skogtakst**

Det har gått mange år siden den forrige skogtaksten ble utført i kommunen. Etter den tid har det skjedd mye i de lokale skogene. Nye arealer er tilplantet, kravet til effektivisering har medført behov for større kapasitet på maskiner og utstyr, store skogarealer har behov for tiltak (avstandsregulering, tynning, slutthogst osv.). Det er derfor på høy tid å få finansiert en ny og oppdatert skogtakst (Inngår i prosjekt *Skog*).

- Beholde og styrke skogkompetansen på alle nivå

Utfordringene i det lokale skogbruket betyr et stort behov for å styrke kompetansen, særlig på utførersiden. Store arealer har et akutt behov for tynning, og ytterligere arealer står i kø, samtidig som behovet for sluttavvirkning også er økende. For å få utført dette arbeidet er det derfor nødvendig å styrke den maskinelle hogstkapasiteten, men minst like viktig er det i et sysselsettingsperspektiv å øke satsinga på manuell arbeidskraft. Med alle de utfordringer man står ovenfor er det dessuten avgjørende at man kan beholde, og helst styrke kompetansen også på planleggings- og administrativ side.

- Tynningshogster

Store skogarealer i kommunen har et akutt behov for tynning. Det er viktig å få utført disse raskt for å unngå verdiforringelse fram mot sluttavvirkningen (Inngår i prosjekt *Skog*).

- Satsing på skogs- og bygdeveier

Parallelt med satsingen på tynningshogster må det også gjøres en tilsvarende satsing på bygging og opprusting av skogsveier og kommunale (side-)veier. Kapasiteten på slike veier må økes kraftig (Inngår i prosjekt *Skog*).

- Bio-energi, flisfyring og fjernvarme

Det bør være en lokal ambisjon å øke andelen av fornybar energi gjennom en satsing på bio-energi fra skogen, flisfyring o.a. (Inngår i prosjekt *Lokal energiproduksjon*).

- Landingsplasser for tømmer/havneplan

Relativt store kvanta skog vokser på steder i kommunen hvor det vil være behov for sjøtransport av maskiner og utstyr for å utføre hogst. I tillegg vil det være behov for kaier og havner der det lar seg gjøre å laste opp tømmeret på bil for videre transport (Inngår i prosjekt *Skog*).

- Bedre lokal virkesforedling

Både med tanke på lønnsomhet for grunneierne og sysselsettingen i skognæringen vil det være svært lønnsomt å satse på ei videreforedling av lokalt skogsvirke, bl.a. på de mange gårdssagene i kommunen (Inngår i prosjekt *Gårdssager og lokal virkesforedling*).

- Skogkulturmidler

Det forutsettes at kommunen årlig bevilger mellom kr 100.000,- og 200.000,- til samfinansiering av skogtiltak, sammen med Statstilskudd og privat egenkapital / skogfond. Avkorting av kommunalt bidrag vil redusere aktivitet og verdiskaping i skogbruket.

TILTAKSOMRÅDE 6: Landbruksforum**- Landbruksforum**

Landbruksnæringa i kommunen skal etablere et lokalt *Landbruksforum*, som en parallell til Brønnøy Næringsforum. Dette forumet er tenkt sammensatt av de ulike faglagene tilknyttet næringa.

TILTAKSOMRÅDE 7: Viltforvaltning**- Viltforvaltning**

Det er mange hensyn å ta i forbindelse med forvaltningen av viltet i kommunen. Ressursene er mange, og interessene likeså. Man bør derfor være svært bevisst på hva man ønsker å oppnå med forvaltningen, både på offentlig og privat hold, før ulike tiltak settes i verk. Det er i den forbindelse ønskelig å få vurdert etablering av en *viltnemnd/landbruksnemnd* underlagt Driftsstyre II (Inngår i prosjekt *Utmarksbasert næringsutvikling*).

TILTAKSOMRÅDE 8: Rekruttering**- Styrke rekruttering på alle nivå**

Jord- og skogbruksnæringa har et kontinuerlig behov for rekruttering, både i form av avløserer, skogsarbeidere eller etter hvert nye gårdbrukere (Inngår i prosjekt *Rekruttering*).

TILTAKSOMRÅDE 9: Kompetanseutvikling**- Kompetansebevis**

Det er viktig, særlig for gårdbrukerne selv, å kunne dokumentere den omfattende kompetansen de sitter med, både av praktisk og teoretisk karakter (Inngår i prosjekt *Kompetanseheving*).

- Kursvirksomhet/studiesirkler

Enhver gårdbruker har behov for faglige oppdateringer. Det må derfor legges opp til at det blir arrangert ulike kurs og faglige samlinger, både lokalt/regionalt og sentralt (Inngår i prosjekt *Kompetanseheving*).

- Høgskolekurs

Trass i svært gode evner både praktisk og teoretisk, har mange bønder liten formell utdanning. Samarbeid mellom høgskoler, andre læresteder, RKK, OK-sør o.a. skal legges til rette for at bønder skal kunne gjøre seg nytte av ulike utdanningstilbud lokalt (Inngår i prosjekt *Kompetanseheving*).

TILTAKSOMRÅDE 10: Utmarksbasert næringsutvikling**- Etablere grunneierlag/utmarkslag**

Framtidig forvaltning av utmarksressursene vil i stor grad være basert på ulike planer. For å kunne utarbeide gode og formålstjenlige planer er det derfor avgjørende at man etablerer velfungerende organiseringer av grunneiere og rettighetshavere (Inngår i prosjekt *Utmarksbasert næringsutvikling*).

- **Salg av naturopplevelser**
(Samme som for Turisme/reiseliv)
- **Bygdeutvikling**
Nye krav og nye utfordringer gir også nye muligheter. Det er derfor viktig for næringa å skape ”nye bein” å stå på, og utnytte ressursene bedre og på nye måter. (Inngår i flere prosjektforslag).
- **Turisme/reiseliv**
Turisme og reiseliv er en av landets raskest voksende næringer, og landbruket sitter på ressurser som kan utnyttes positivt i den sammenheng. Det kan skapes mange nye arbeidsplasser på dette området, og samtidig gi økt lønnsomhet for næringa (Inngår i prosjektene *Turisme/reiseliv* og *Utmarksbasert næringsutvikling*).

TILTAKSOMRÅDE 11: Maskinsamarbeid - bygdeservice

- **Utvikle maskinsamarbeid – entreprenørskap**
Det kan ofte være både fornuftig og lønnsomt å utnytte ledig kapasitet på maskiner og utstyr gjennom å ta oppdrag for andre, enten i form av ”byttarbeid” eller som maskinentreprenør. Det bør legges til rette for opprettelse av ulike slike samarbeidsprosjekter (Inngår i prosjekt *Maskinsamarbeid*).
- **Samarbeidsprosjekter**
I mange tilfeller vil den enkelte gård- eller skogbruker ha stor nytte av å samarbeide med andre brukere for å oppnå gode resultater. Det tas derfor sikte på å finne slike gode samarbeidsprosjekter, sammen med brukerne, for i fellesskap å finne gode løsninger (Inngår i flere prosjekter).

TILTAKSOMRÅDE 12: Nisjeproduksjoner

- **Tilrettelegging for nisjeproduksjoner**
Det er et stadig økende marked for lokale produkter og spesialiteter. Kommunen må derfor bistå interesserte produsenter i å utvikle råvarer til ferdige produkter og legge til rette for at slike produkter kan bli omsatt i større grad enn i dag (Inngår i prosjekt *Nisjeproduksjoner*).
- **Juletre dyrking**
En stadig større del av det norske juletre markedet dekkes nå av norskproduserte trær. Men potensialet er fortsatt stort, særlig i de nordlige fylkene, samt lokalt/regionalt. Produksjonen av juletrær tar relativt lang tid, og det bør derfor snarest etableres noen felt i kommunen (Inngår i prosjekt *Nisjeproduksjoner*).
- **Øke produksjonen av potet og grønt**
Det må være et mål at mest mulig av det som omsettes lokalt av potet og grønt er produsert lokalt/regionalt. Dette bør derfor være et sentralt satsingsområde i kommende periode å legge til rette for å øke denne andelen betraktelig (Inngår i prosjekt *Nisjeproduksjoner*).
- **Bærproduksjon**
En altfor stor andel av friske bær som omsettes i Nordland er importert. Det er dessuten et stort udekket marked for bær i landsdelen. Markedet ligger med andre ord klart, og forholdene for å kunne produsere en stor del av den lokale/regionale etterspørselen ligger også godt til rette (inngår i prosjekt *Nisjeproduksjoner*).
- **Produksjon av blomster, urter, pyntegrønt og andre alternative produkter**
Lokalt finnes det et visst marked for slike produkter, og da gjerne i sammenheng med et eventuelt torgsalg av ulike landbruksprodukter (Inngår i prosjekt *Nisjeproduksjoner*).

TILTAKSOMRÅDE 13: Samarbeid landbruk – skole**- Prosjektsamarbeid landbruk - skole**

Skoleverket har et stadig økende behov for alternative undervisningsarenaer i flere fag, og elever, og grupper av elever har behov for en større grad av tilrettelegging av skolehverdagen. Samtidig har landbruket behov for at allmennheten har innsikt i, og forståelse for næringens virkelighet. Begge disse formålene kan håndteres i ulike samarbeidsopplegg mellom skole og landbruk (Inngår i prosjekt *Samarbeid skole-landbruk*).

TILTAKSOMRÅDE 14: Øvrige tiltak**- Beholde eller øke melkekvotene i kommunen**

Prognosene for melkeforbruket i landet for årene framover viser en stadig økende etterspørsel etter melkeprodukter. Denne produksjonsøkningen bør lokale bønder få ta del i. Det må derfor legges til rette for at en slik utvikling også kan skje her i kommunen, både for å styrke lønnsomheten, sysselsettingen og miljøet blant melkebøndene lokalt.

- Øke kjøttproduksjonen

Etterspørselen etter kjøtt av ulike slag er økende, og lokale bønder bør ta del i dette økte produksjonspotensialet. Næringen og kommunen bør derfor i fellesskap legge til rette for en satsing på dette området.

- Bondepub

Dette tiltaket ble igangsatt i forbindelse med den forrige planen, og har vært en suksess. Tiltaket er derfor blant de som blir videreført i denne perioden.

- Fagmøter – ”Siste nytt”

Det er et ønske om at kommunen er mer aktiv i sitt informasjonsarbeid opp mot gård- og skogeiere, og at det derfor bør arrangeres mer eller mindre jevnlig fagmøter om ulike temaer. Et annet forslag er at det kan sendes ut et slags ”Siste nytt” fra landbrukskontoret til alle gårdbrukere, for eksempel via e-post.

- Landbrukshelsen

Landbrukets HMS-tjeneste er allerede etablert, og det er all grunn til å støtte opp under deres arbeid, samt jobbe for å styrke virksomheten.

- Inn På TUNET/Grønn omsorg

Brønnøy kommune er i gang med et treårig tilretteleggingsprosjekt innenfor IPT-tjenestene. Ambisjonene i dette prosjektet er at det skal etableres minst ti nye IPT-gårder i regionen i løpet av treårsperioden. Det vil likevel bli jobbet opp mot alle gårdbrukere som er interessert i å starte opp med slike tilbud for det offentlige.

- Torgsalg i sentrum

Det bør legges til rette for å etablere et torgsalg i sentrum av Brønnøysund. Lokaliteten bør ligge slik til at den er attraktiv for alle kundegrupper, gjennom hele året, og være en iøynefallende del av bybildet (Inngår i prosjekt *Parsellhager, hageservice og torgsalg i sentrum*).

- Parsellhager og hageservice

Det kan være et visst potensiale for å etablere slike tilbud i kommunen/nærområdet il Brønnøysund (Inngår i prosjekt *Parsellhager, hageservice og torgsalg i sentrum*).

- Kulturlandskapspleie

Å ta vare på kulturlandskapet, og pleie det, vil være viktig for næringa på mange områder, for eksempel mht reiseliv, trivsel, viltpleie, flåttproblematikk, o.a. (Inngår i prosjektene *Arealforvaltning og Viltforvaltning, og Reiseliv/omsorg*).

Forslag til prosjektløsninger, uprioritert

A. Arealforvaltning

Omfatter tiltak som: Grøfting, nydyrking, arealtilgang, vedlikeholde kulturlandskapet m.m.

Mange gårdsbruk i kommunen driver i dag med en stor andel leiejord uten langsiktige avtaler. Samtidig ligger et ikke ubetydelig areal dyrket mark ubenyttet.

Dersom næringa skal kunne oppfylle de krav som samfunnet stiller med hensyn til økt produksjon av landbruksprodukter må man lokalt ta i bruk en større andel av de tilgjengelige arealressursene. Det er dessuten en utfordring at grovfôrbehovet er større enn tilgangen. Dette innebærer behovet for en satsing både på grøfting av vassjuk jord, nydyrking, utnyttelse av beiteressursene og en økt grovfôrproduksjon på de dyrkede arealene.

B. Kompetanseutvikling

Omfatter tiltak som: Kompetansebevis, kursvirksomhet/studiesirkler, høgskolekurs m.m.

Mange bønder har liten formell utdanning, men gode kunnskaper. Faglige oppdateringer er likevel en nødvendighet for enhver bedriftsleder. Samtidig er det viktig å få dokumentert sin realkompetanse. Slik kompetanse vektlegges stadig sterkere i dag i arbeids- og næringsliv.

Det er ellers viktig å styrke kunnskapsformidlingen innen økologisk landbruk for å kunne oppnå en økt omlegging av areal i tråd med de fylkeskommunale og nasjonale målsetningene.

C. Utmarksbasert næringsutvikling

Omfatter tiltak som: Viltforvaltning, salg av naturopplevelser, etablere grunneier-/utmarkslag, turisme/reiseliv m.m.

Vilt- og fiskeressursene i kommunen er i liten grad utnyttet kommersielt. Det ligger en stor uutnyttet økonomisk verdi i å legge til rette for en økt tilgang for allmennheten til disse ressursene, sammen med de øvrige naturbaserte opplevelsesressursene i utmarka.

Den framtidige forvaltningen av utmarksressursene vil i stor grad basere seg på ulike planer, og slike planer må nødvendigvis omfatte

arealer som går ut over de enkelte eiendommene. En viktig forutsetning for å lykkes med en satsing på disse områdene er derfor en god organisering blant grunneiere og rettighetshavere. En slik organisering vil dessuten gjøre det langt mer aktuelt også å satse på andre utnyttbare utmarksressurser.

D. Maskinsamarbeid

Utgifter til maskiner og redskaper utgjør en stadig større del av brukets driftskostnader. Dette skyldes ikke minst at maskiner og utstyr har blitt vesentlig større og mer avanserte for å møte effektivitetskravene i landbruket. Dette har i sin tur medført at de fleste bruk i dag sitter med en viss overkapasitet, og en ledig kapasitet på dette området som bør utnyttes bedre. Eksempelvis i form av et maskinsamarbeid eller gjennom entreprenørvirksomhet og *bygdeservice*.

E. Samarbeid Landbruk – skole

Skoleverket har et økende behov for alternative undervisningsarenaer bl.a. i forbindelse med praktiske fag, naturfag, prosjektoppgaver, fysisk aktivitet m.m. Gårdsbruk og utearealer kan på en utmerket måte tilby slike arenaer.

Landbruket har dessuten et behov for å synliggjøre matproduksjonens betydning og verdien av kulturlandskapsforvaltningen. Næringen kan i tillegg øke rekrutteringen til landbruket gjennom et godt tilrettelagt samarbeid med skoleverket, ved å gi barn og unge en god naturforståelse og kunnskaper om matproduksjon.

F. Parselhager, hageservice og torgsalg i sentrum

Det foregår en kontinuerlig bymessig vekst i Brønnøysund m. omland. Dette skulle tilsi et økende potensiale for utleie av parseller til folk som vil dyrke egne grønnsaker, bær, m.m.

Samtidig vil et økende antall eiere av "byhager" kunne ha behov for bistand i sitt hagestell.

Det finnes dessuten kjøpere som er interessert i lokalt produsert mat. Både for kjøper og produsent vil tilrettelegging for et Torgsalg i sentrum være interessant, og gi produsenter muligheter for økte inntekter.

G. Reiseliv/omsorg

Omfatter tiltak som: Turisme/reiseliv, salg av naturopplevelser, Inn På Tunet/Grønn omsorg, Grønt reiseliv, bygdeutvikling, m.m.

Kommunen har et stort potensiale for turisme og reiseliv. De naturgitte forholdene ligger godt til rette for å gi de besøkende spennende og varierte opplevelser, der eksempelvis jakt og fiske kan stå sentralt. I tillegg vil etableringen av *Vega verdensarv* og *Lomsdal-Visten nasjonalpark* kunne gi positive ringvirkninger på dette området.

Flere gårder har bygninger som kan være aktuelle for utleie, og andre har muligheter for etablering av utleiehytter.

Brønnøy kommune leder for tiden et treårig regionalt prosjekt som vil legge til rette for å etablere lokale Inn På Tunet-gårder som kan tilby ulike tjenester for kommuner og andre offentlige instanser

H. Nisjeproduksjoner

Omfatter tiltak som: Juletre dyrking, pyntegrønt, økt produksjon av potet og grønt, produksjon av urter, blomster og andre alternative produksjoner, bærproduksjon, økomat, kortreist mat m.m.

Det ligger til rette for et vidt spekter av tilleggs-/nisjeproduksjoner rundt om i kommunen. I de fleste tilfellene vil slike produksjoner utgjøre et supplement til den øvrige drifta på bruket, men vil likevel være med på å styrke økonomien. Noen av disse produksjonene gis det dessuten ekstra støtte til, og behovet for lokale produkter er stort.

I. Gårdssager og lokal virkesforedling

Etter hvert som planteskogen vokser til øker også behovet for nye gårdssager. Per i dag finnes det om lag 20 slike rundt om i kommunen, og flere kommer til. Ved et samarbeid mellom flere gårdssager vil det være mulig å videreforedle deler av det lokale tømmeret, og derigjennom oppnå en tredobling av råstoffverdien, samt øke sysselsettingen i næringa.

J. Lokal energiproduksjon

Omfatter tiltak som: Flisfyring og fjernvarme, småkraftverk m.m.

Ulike former for bio-energi blir stadig mer interessant i forbindelse med bl.a. klima- og miljødebatten. Men å utnytte lokale småskala energiresurser innebærer også reduserte energiutgifter, økt lønnsomhet for grunn- og rettighetshavere, samt muligheter for økt sysselsetting og lokal aktivitet.

K. Rekruttering

Omfatter tiltak som: Avløsere, skogsarbeidere, nye gårdbrukere m.m.

Landbruket har et kontinuerlig behov for nyrekruttering innenfor alle deler av næringa. Kravet om tilgang til avløsere i jordbruket er en utfordring for mange, og den store tilveksten i skogen gir behov for få tak i kompetente skogsarbeidere. I tillegg er det et ønske om å beholde, og gjerne øke, det antallet aktive bruk vi har i kommunen i dag, noe som innebærer at nye krefter får slippe til.

Disse utfordringene betyr at det må settes i verk et målrettet arbeid med tanke på rekruttering, bl.a. gjennom samarbeid mellom skole

og landbruk.

L. *Beiteressurser*

Omfatter tiltak som: Beiteplan, beiting i utmark, fellesbeiter, beitelag m.m.

Landbruket i kommunen besitter store tilgjengelige beiteressurser, både på innmark og i utmark. Mye av dette arealet ligger derimot ubenyttet. Dessuten er det mange gårdbrukere som har et udekket behov for Beiteareal, og det ligger derfor en stor utfordring i å få tatt disse arealene i aktivt bruk. Både for å styrke grovfortilgangen for næringa, for kunne øke produksjonen av kjøtt og melk, men også for å sikre at alle har nok beite i forhold til myndighetenes krav om utetid for dyrene. Tiltak som samarbeid om fellesbeiter og etablering av beitelag kan være aktuelle i den forbindelse.

M. *Oppfølging av Landbruksplanen*

Omfatter tiltak som: Etablering av oppfølgingsprosjekt, Bygdemobilisering, etablererkurs, Landbruksforum m.m.

Det er i perioden etter at landbruksplanen er vedtatt at den virkelige jobben begynner, nemlig med å få realisert tiltakene. I dette arbeidet er viktig å etablere klare ansvarsforhold til gjennomføringen, samt å legge til rette for et godt samarbeid med mange samarbeidspartnere, og få disse involvert i prosessen. I tillegg er det avgjørende at man lykkes med å skaffe tilstrekkelig finansiering for å kunne skape gode prosjekt og gode prosesser. Målet er at dette skal resultere i økt aktivitet, entusiasme, sysselsetting og bolyst i næringa.

N. *Skog*

Omfatter tiltak som: Skogtakst, satsing på skogs- og bygdeveier, tynningshogster, landingsplasser for tømmer m.m.

Det er et stort behov for å øke aktiviteten på skogsektoren. Den årlige tilveksten overstiger langt uttaket. Tiltak må derfor settes inn på alle områder, både med tanke på ressurskartlegging, infrastruktur, transport, kompetanse og mannskaps-/maskinsiden. Det vil være av avgjørende betydning at dette arbeidet kommer i gang raskt for å unngå framtidig kvalitetsforringelse på skogen, og dermed også redusert lønnsomhet i næringa.

O. *Etablering av landbruksforum*

Det skal legges til rette for etablering av et eget landbruksforum i Brønnøy. Brønnøy kommune skal bidra til at dette blir etablert, og være medhjelper i igangsettingsperioden.

Det etableres et landbruksforum bestående av representanter fra bl.a. Brønnøy bondelag, Brønnøy bonde- og småbrukarlag og Brønnøy/Sømna skogeierlag.

Landbruksforumet skal gjennom sin virksomhet arbeide for et lønnsomt og sterkt landbruk og landbruksrelaterte næringer i kommunen. For eksempel kan én av forumets oppgaver være oppfølging av Landbruksplanen.

Dette forumet tenkes å være et bindeledd mellom landbruksnæringa og Brønnøy kommune i ulike spørsmål knyttet til landbruket i kommunen. Forumet skal bl.a. være en aktiv part i kommunens landbrukssamarbeid, delta aktivt i å sikre oppfølging av landbruksplanen og gis mulighet til å uttale seg og være en naturlig høringsinstans i aktuelle saker.

Andre oppgaver som landbruksforumet kunne tenkes å arbeide med er næringsarbeid, regionalt samarbeid, bygdeutvikling, naturforvaltning, samordning av møter og kurs for landbruksnæringa samt arrangere kurs.